

KÄÄNNÖS

Euroopan talousyhteisön sekä Cartagenan sopimuksen ja sen jäsenvaltioiden, Bolivian tasavallan, Kolumbian tasavallan, Ecuadorin tasavallan, Perun tasavallan ja Venezuelan tasavallan välistä

YHTEISTYÖTÄ KOSKEVA PUITESOPIMUS

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO

ja

CARTAGENAN SOPIMUKSEN KOMISSIO SEKÄ BOLIVIAN, KOLUMBIAN, ECUADORIN, PERUN JA VENEZUELAN HALLITUKSET,

jotka

OTTAVAT HUOMIOON olemassa olevat perinteiset ystävyysuhteet Euroopan yhteisön, jäljempänä ”yhteisö”, jäsenvaltioiden sekä Cartagenan sopimuksen ja sen jäsenvaltioiden, jäljempänä ”Andien sopimus”, välillä,

VAHVISTAVAT sitoumisensa Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan periaatteisiin, demokraattisiin arvoihin ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen,

OVAT TIETOISIA molempien osapuolten halusta aloittaa yhteistyö useilla eri aloilla, erityisesti taloudellisen yhteistyön, kaupallisen yhteistyön ja kehitysyhteistyön alueilla,

TUNNUSTAVAT sopimuksen perustavoitteen, joka on osapuolten välisten suhteiden lujittaminen, syventäminen ja monipuolistaminen,

VAHVISTAVAT osapuolten yhteisen tahdon tukea taloudellisen kasvun ja yhteiskunnallisen kehityksen edistämiseen pyrkivien alueellisten järjestöjen aikaan saamaa edistystä,

TUNNUSTAVAT, että Cartagenan sopimus on alueellisen yhdentymisen järjestö ja että molemmat osapuolet pitävät erityisen tärkeänä Andien alueen yhdentymisprosessin edistämistä,

PALAUTTAVAT MIELIIN osapuolten yhteisen julkilausuman 5 päivästä toukokuuta 1980, vuonna 1983 allekirjoitetun yhteistyösopimuksen, Rooman julistuksen 20 päivästä joulukuuta 1990 ja Luxemburgissa 27 päivänä huhtikuuta 1991 annetun yhteisön ja sen jäsenvaltioiden ja Rion ryhmän maiden virallisen lopputiedotteen sekä Santiagon ministerikokouksen virallisen lopputiedotteen 29 päivästä toukokuuta 1992,

TUNNUSTAVAT uudenaikaistamista ja taloudellisia uudistuksia koskevan prosessin sekä Andien maiden kaupan vapauttamisen myönteiset seuraukset,

TUNNUSTAVAT sen, kuinka tärkeänä yhteisö pitää kaupan kehittymistä ja taloudellista yhteistyötä kehitysmaiden kanssa, ja ottavat huomioon yhteistyölle latinalaisen Amerikan ja Aasian kehitysmaiden kanssa annetut suuntaviivat ja päätöslauselmat,

TUNNUSTAVAT, että Andien sopimukseen kuuluu kehitysmaita, joiden kehitystilanne on erilainen, ja että niiden joukossa on muun muassa yksi sisämaavaltio sekä erityisen huonossa asemassa olevia alueita,

OVAT VAKUUTTUNEITA GATT:n periaatteiden ja vapaan kansainvälisen kaupan sekä henkiseen omaisuuteen ja vapaaseen sijoittamiseen liittyvien oikeuksien noudattamisen merkityksestä,

TUNNUSTAVAT kansainvälisen yhteistyön merkityksen tuettaessa maita, joita huumausaineongelmat koskevat, sekä tässä yhteydessä yhteisön 29 päivänä lokakuuta 1990 tekemän erityistä yhteistyöohjelmaa koskevan päätöksen merkityksen,

TUNNUSTAVAT molempien osapuolten ympäristönsuojelun tehostamiselle antaman erityisen merkityksen,

TUNNUSTAVAT tarpeen edistää sosiaalisia oikeuksia erityisesti heikommassa asemassa olevien hyväksi,

OVAT PÄÄTTÄNEET tehdä tämän sopimuksen ja tätä varten nimenneet täysivaltaisiksi edustajikseen:

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO:

Niels Helveg PETERSEN,
Tanskan ulkoasiainministeri,
tehtävää hoitava Euroopan yhteisöjen neuvoston puheenjohtaja;

Manuel MARÍN,
Euroopan yhteisöjen komission varapuheenjohtaja;

CARTAGENAN SOPIMUKSEN KOMISSIO:

Miguel RODRIGUEZ MENDOZA,
Cartagenan sopimuksen komission puheenjohtaja;

BOLIVIAN TASAVALLAN HALLITUS:

Ronald MacLEAN ABAROA,
Ulkoasiainministeri ja kirkollisasiainministeri;

KOLUMBIAN TASAVALLAN HALLITUS:

Noemi SANIN DE RUBIO,
Ulkoasiainministeri;

ECUADORIN TASAVALLAN HALLITUS:

Diego PAREDES PENA,
Ulkoasiainministeri;

PERUN TASAVALLAN HALLITUS:

Dr. Oscar de la PUENTE RAYDADA,
Pääministeri ja ulkoasiainministeri;

VENEZUELAN TASAVALLAN HALLITUS:

Fernando OCHOA ANTICH,
Ulkoasiainministeri;

JOTKA vaihdettuaan oikeiksi ja asianmukaisiksi todetut valtakirjansa,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

*1 artikla***Yhteistyön demokraattinen perusta**

Yhteisön ja Andien sopimuksen osapuolten väliset yhteistyösuhteet sekä tämän sopimuksen kaikki määräykset perustuvat niiden demokraattisten periaatteiden ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, jotka ovat sekä yhteisön että Andien sopimuksen osapuolten sisä- ja ulkopoliittikan lähtökohtana ja jotka ovat olennainen osa tätä sopimusta.

*2 artikla***Yhteistyön lujittaminen**

1. Sopimuspuolet sitoutuvat antamaan uutta vauhtia suhteidensa kehittämiseksi. Tämän perustavoitteen saavuttamiseksi ne ovat päättäneet edistää yhteistyötään erityisesti kaupan, investointien, rahoituksen ja teknologian alalla ottaen huomioon Andien maiden erityisaseman kehitysmainana sekä ovat päättäneet edistää Andien alueen yhdentymisprosessin vahvistamista ja lujittamista.

2. Tämän sopimuksen päämäärien saavuttamiseksi sopimuspuolet tunnustavat, että on hyödyllistä neuvotella

molemminpuolista etua koskevista kansainvälisistä aiheista.

*3 artikla***Taloudellinen yhteistyö**

1. Ottaen huomioon molemminpuoliset etunsa sekä keskipitkän ja pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteensa sopimuspuolet sitoutuvat toteuttamaan mahdollisimman laajaa keskinäistä taloudellista yhteistyötä rajaamatta ennakolta mitään alaa yhteistyön ulkopuolelle. Tämän yhteistyön tavoitteena on erityisesti:

- lujittaa ja monipuolistaa yleisesti maiden välisiä taloudellisia yhteyksiä;
- edistää osaltaan maiden kehitystä ja taloutta kestävältä pohjalta sekä niiden elintason kohottamista;
- edistää kaupan laajentamista markkinoiden monipuolistamiseksi ja uusien markkinoiden avaamiseksi;

- d) edistää investointivirtoja ja teknologian siirtoa sekä vahvistaa investointien suojaa;
- e) luoda edellytykset työllisyyden lisäämiselle ja työn tuottavuuden parantamiselle;
- f) edistää maaseudun kehittämiseen ja kaupunkiasumisen parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä;
- g) kannustaa tieteellistä ja teknologista edistystä, teknologian siirtoa ja teknologista kykyä;
- h) tukea alueellista yhdentymistä;
- i) vaihtaa tilastoja ja menetelmiä koskevia tietoja.

2. Sopimuspuolet määrittävät tätä varten yhteisellä sopimuksella etuna mukaisesti sekä toimivaltansa ja kykynsä huomioon ottaen taloudellisen yhteistyönsä alat rajaamatta ennakolta mitään alaa yhteistyön ulkopuolelle. Tämä yhteistyö sisältää erityisesti seuraavat alat:

- a) teollisuus;
- b) maatalouteen liittyvä teollisuus ja kaivosala;
- c) maatalous ja kalastus;
- d) energiasuunnittelu ja järkevä energian käyttö;
- e) ympäristönsuojelu ja luonnonvarojen hallinta kestävän kehityksen pohjalta;
- f) teknologian siirto;
- g) tiede ja teknologia;
- h) henkinen omaisuus, mukaan luettuna teollinen omaisuus;
- i) standardit ja laatuvarusteet;
- j) palvelut, mukaan luettuina rahoituspalvelut, matkailu, liikenne, televiestintä ja tietotekniikka;
- k) rahapoliittisia kysymyksiä koskeva tiedottaminen;
- l) teknologiaa, terveyttä ja kasviensuojelua koskeva sääntely;
- m) taloudellisten yhteistyöelinten vahvistaminen;
- n) alueellinen kehitys ja raja-alueiden yhdentymisen.

3. Taloudellisen yhteistyön tavoitteiden toteuttamiseksi sopimuspuolet pyrkivät lainsäädäntönsä mukaisesti edistämään muun muassa seuraavia toimia:

- a) osapuolten välisten yhteyksien lisääminen vaihto- ja investointivirtojen kasvattamiseksi erityisesti järjestä-

mällä konferensseja, seminaareja, kaupallisia ja teollisia edustustilaisuuksia, teollisuusjohtajien tapaamisia ("business week"), yleisiä, alakohtaisia ja alihankkijoiden messuja sekä kartoitusmatkoja;

- b) yhteistöstä peräisin olevien yritysten yhteinen osallistuminen Andien sopimukseen kuuluvissa maissa pidettäviin messuihin ja näyttelyihin, ja päinvastoin;
- c) tekninen apu erityisesti lähettämällä asiantuntijoita ja toteuttamalla erityistutkimuksia;
- d) tutkimushankkeet ja tieteellinen vaihto;
- e) muun muassa yhteisyritysten (joint ventures), lisenssisopimusten, teknisen taitotiedon siirron ja alihankintojen edistäminen;
- f) asiaankuuluvien tietojen vaihto, erityisesti olemassa oleviin tai perustettaviin tietopankkeihin pääsyn osalta;
- g) taloudellisten toimijoiden verkon perustaminen erityisesti teollisuuden alalla.

4 artikla

Suosituimmuuskohtelu

Sopimuspuolet myöntävät kauppasuhteissaan toisilleen suosituimmuuskohtelun tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen (GATT) määräysten mukaisesti.

Molemmat osapuolet vahvistavat uudelleen tahtonsa noudattaa kauppasuhteissaan tätä sopimusta.

5 artikla

Kaupallisen yhteistyön kehittäminen

1. Sopimuspuolet sitoutuvat edistämään mahdollisimman laajasti keskinäisten kauppasuhteidensa kehittämistä ja monipuolistamista ottaen huomioon molempien taloudellisen tilanteen ja myöntämällä toisilleen mahdollisimman laajat helpotukset.

2. Tätä varten sopimuspuolet sopivat tutkivansa tapoja ja keinoja vähentää ja poistaa kaupan kehittämisen esteitä, erityisesti muita kuin tullien ja tullien kaltaisia esteitä, ottaen huomioon kansainvälisissä järjestöissä tällä alalla tehty työ.

3. Sopimuspuolet tutkivat mahdollisuutta ottaa käyttöön sopivissa tapauksissa keskinäisiä kuulemismenettelyjä.

*6 artikla***Kaupallisen yhteistyön tavat**

Aktiivisempaan yhteistyöhön päästäkseen sopimuspuolet sitoutuvat toteuttamaan seuraavat toimet:

- kummankin osapuolen yritysjohtajien välisten tapaamisten, vaihtojen ja yhteyksien edistäminen sellaisten tuotteiden määrittelyä varten, jotka voidaan asettaa kaupan toisen osapuolen markkinoille;
- tulliviranomaisten yhteistyön helpottaminen erityisesti ammatillisen koulutuksen, menettelyjen yksinkertaistamisen sekä tullisääntöjä koskevien rikkomusten havaitsemisen osalta;
- kauppaa edistävän toiminnan, kuten seminaarien, symposiumien, kaupan ja teollisuuden alan messujen ja näyttelyjen, kaupallisten virkamatkojen, vierailujen, kaupallisten kampanjaviikkojen sekä muiden vastavien toimien edistäminen ja tukeminen;
- järjestöjen ja yritysten tukeminen, jotta ne voivat toteuttaa kummankin osapuolten kannalta kannattavia toimia;
- osapuolten sellaisten etujen huomioon ottaminen, jotka koskevat perustuotteiden, puolivalmisteiden ja täysvalmisteiden pääsyä markkinoille sekä kansainvälisten raaka-ainemarkkinoiden vakauttamista toimivaltaisissa järjestöissä sovittujen tavoitteiden mukaisesti;
- kaupan helpottamisen ja kaupan esteiden poistamisen mahdollistavien tapojen ja keinojen tutkiminen ottaen huomioon kansainvälisissä järjestöissä tehty työ.

*7 artikla***Tavaroiden väliaikainen tuonti**

Sopimuspuolet sitoutuvat vastavuoroisesti vapauttamaan väliaikaisesti maahantuodut tavarat tulleista ja tuontimaksuista lainsäädäntönsä mukaisesti ja mahdollisuuksien mukaan olemassa olevat alan kansainväliset yleissopimukset huomioon ottaen.

*8 artikla***Teollisuusyhteistyö**

1. Sopimuspuolet edistävät Andien maiden teollisuuden ja palvelualan tuotantopohjan laajentamista ja monipuolistamista kohdistamalla yhteistyötoimensa erityisesti pieniin ja keskiuuriin yrityksiin ja edistämällä

toimia, joilla pyritään helpottamaan näiden yritysten pääomansaantia, pääsyä markkinoille ja pääsyä osalliseksi soveltuvasta teknologiasta sekä yhteisyritysten toimintaa.

2. Tätä varten sopimuspuolet tukevat toimivaltansa puitteissa hankkeita ja toimia, jotka edistävät:

- yhteistyötä varten luotujen verkkojen vahvistamista ja laajentamista;
- ”EC Investment partners” -rahoitusohjelman (ECIP) laajempaa käyttöä muun muassa käyttämällä entistä enemmän Andien sopimuksen rahoituslaitoksia;
- taloudellisten toimijoiden välistä yhteistyötä, kuten yhteisyrityksiä, alihankintaa, teknologian siirtoa, lisenssejä, soveltavaa tutkimusta ja edustus sopimuksia;
- EY:n ja Andien sopimuksen välisen elimen, ”Business Councilin” ja muiden keskinäisten suhteiden laajentamista edistävien elinten perustamista.

*9 artikla***Sijoitukset**

1. Sopimuspuolet sopivat:

- edistävänsä toimivaltansa, lainsäädäntönsä ja politiikkansa rajoissa molemminpuolisesti edullisten sijoitusten lisäämistä;
- lisäävänsä vastavuoroisille investoinneille suotuisia olosuhteita pyrkimällä erityisesti tekemään investointien edistämistä ja suojaamissopimuksia yhteisön jäsenvaltioiden ja Andien sopimuksen maiden välillä syrjimättömyyden ja vastavuoroisuuden periaatteiden mukaisesti.

2. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi sopimuspuolet pyrkivät tukemaan investointien edistämistoimia ja erityisesti:

- seminaareja, näyttelyitä ja yritysjohtajien virkamatkoja;
- taloudellisten toimijoiden koulutusta investointihankkeiden perustamista varten;
- yhteisinvestointien toteuttamiseen tarvittavaa teknistä apua;
- toimien toteuttamista ”EC Investment Partners” -ohjelman (ECIP) puitteissa.

3. Yhteistyöhön voivat osallistua julkiset, yksityiset, kansalliset tai monenväliset elimet mukaan luettuina alueelliset rahoituslaitokset kuten ”Corporación Andina de Fomento” (CAF) ja ”Fondo Latinoamericano de Reservas” (FLAR).

*10 artikla***Rahoituslaitosten välinen yhteistyö**

Sopimuspuolet pyrkivät tarpeidensa mukaan sekä ohjelmiansa ja lainsäädäntönsä puitteissa tukemaan rahoituslaitosten välistä yhteistyötä toimilla, jotka edistävät:

- tiedon ja kokemusten vaihtoa molemmille osapuolille tärkeillä aloilla. Tätä yhteistyön muotoa toteutetaan muun muassa järjestämällä seminaareja, konferensseja ja työryhmiä;
- asiantuntijoiden vaihtoa;
- teknistä apua koskevien toimien toteuttamista;
- tilastoja ja menetelmiä koskevien tietojen vaihtoa.

*11 artikla***Tieteellinen ja teknologinen yhteistyö**

1. Ottaen huomioon molemminpuolisen etunsa sekä tiedepolitiikkojensa tavoitteet, sopimuspuolet sitoutuvat toteuttamaan tieteellistä ja teknologista yhteistyötä, jonka tavoitteena on erityisesti:

- edistää yhteisön ja Andien sopimuksen välistä tutkijoiden vaihtoa;
- luoda pysyviä yhteyksiä osapuolten tiede- ja teknologiyhteisöjen välille;
- edistää teknologian siirtoa molemminpuolisen hyödyn pohjalta;
- edistää osapuolten tutkimuskeskusten välisiä yhdistyksiä, joiden tarkoituksena on ratkaista yhdessä molemminpuolista etua koskevia ongelmia;
- toteuttaa toimia, joiden tarkoituksena on täyttää tutkimusohjelmien tavoitteet;
- vahvistaa tutkimuskapasiteettia ja kannustaa teknologista innovointia;
- luoda mahdollisuuksia taloudelliselle, teolliselle ja kaupalliselle yhteistyölle;
- edistää akateemisten laitosten ja tutkimuslaitosten suhteita osapuolten tuotantoaloihin;
- helpottaa tiedon vaihtoa ja molemminpuolista tietoverkkoihin pääsyä.

2. Sopimuspuolet päättävät yhteistyön laajuudesta ja valitsevat yhdessä ensisijaisina pitämänsä alat.

Näitä ovat erityisesti:

- korkean tason tieteellinen ja teknologinen tutkimus;
- tiede- ja teknologiapolitiikan kehittäminen ja johtaminen;
- ympäristön suojeleminen ja parantaminen;
- luonnonvarojen järkevä käyttö;
- tieteen ja teknologian alan alueellinen yhdentyminen ja yhteistyö;
- bioteknologia;
- uudet materiaalit.

3. Määrittelemiensä tavoitteiden täytäntöön panemiseksi sopimuspuolet edistävät ja kannustavat erityisesti:

- tutkimuskeskuksia ja muita osapuolten toimivaltaisia laitoksia toteuttamaan yhteisiä tutkimushankkeita;
- tieteenharjoittajien korkean tason koulutusta erityisesti toisen sopimuspuolen tutkimuskeskuksissa tapahtuvan tutkimusharjoittelun kautta;
- tieteellisten tietojen vaihtoa erityisesti järjestämällä yhdessä sopimuspuolten korkean tason tieteenharjoittajille seminaareja, työryhmiä, työtapamuotoja ja kongresseja;
- tieteellisten ja teknologisten tietojen ja taitojen levittämistä.

*12 artikla***Standardeja koskeva yhteistyö**

Sopimuspuolet toteuttavat toimivaltansa asettamissa rajoissa ja lainsäädäntönsä mukaisesti toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on vähentää mittaustekniikan, standardoinnin ja sertifiointin alalla olevia eroja edistämällä yhteensopivien standardien ja sertifiointin alalla olevia eroja edistämällä yhteensopivien standardien ja sertifiointijärjestelmien käyttöä edellä sanotun rajoittamatta niiden kansainvälisiä velvoitteita. Tämän vuoksi ne edistävät erityisesti:

- asiantuntijoiden välisiä yhteyksiä mittaustekniikkaa, standardointia, laadunvalvontaa, laadun parantamista ja laatusertifiointia koskevan tiedon- ja tutkimusvaihdon helpottamiseksi;
- näiden alojen erityiselinten ja -laitosten välisen vaihdon ja yhteyksien edistämistä;
- laatu- ja sertifiointijärjestelmien ja -sertifiointin keskinäiseen tunnustamiseen tähtäviin toimien täytäntöönpanoa;
- neuvottelujen järjestämistä vastaavilla aloilla.

*13 artikla***Teknologian kehittäminen sekä henkinen ja teollinen omaisuus**

1. Andien sopimuksen maiden ja yhteisön yritysten tehokkaan yhteistyön edistämiseksi teknologian siirron, lisenssien myöntämisen, yhteissijoitusten ja riskipääomarahoituksen alalla sopimuspuolet sitoutuvat henkistä ja teollista omaisuutta koskevat oikeudet huomioon ottaen:

- määrittämään ne teollisuuden haarat tai alat, joihin yhteistyössä keskitytään, sekä ne järjestelmät, joiden tarkoituksena on edistää teollisuuden yhteistyötä huiputeknologian alalla;
- tekemään yhteistyötä rahoitusvarojen saamiseksi sellaisiin Andien sopimuksen maiden ja yhteisön yritysten yhteishankkeisiin, joiden tavoitteena on uuden teknologisen tietämyksen soveltaminen teollisuudessa;
- tukemaan ammattitaitoisen henkilöstön koulutusta teknologisen tutkimuksen ja kehityksen alalla;
- tukemaan innovointia vaihtamalla kummankin osapuolen tätä varten toteuttamia ohjelmia koskevia tietoja sekä säännöllistä kokemusten vaihtoa, joka koskee luotujen ohjelmien käyttöä, sekä innovoinnista ja edistämistyöstä vastuussa olevien tilapäisen oleskelun järjestämistä Andien sopimuksen maiden ja yhteisön toimielimissä.

2. Sopimuspuolet sitoutuvat lakejaan, asetuksiaan ja politiikkaansa noudattaen varmistamaan riittävän ja tehokkaan suojan henkistä ja teollista omaisuutta koskeville oikeuksille, maantieteelliset nimitykset ja alkuperänimitykset mukaan lukien, ja tarvittaessa vahvistamaan tätä suojaa. Sopimuspuolet pyrkivät myös lakejaan, asetuksiaan ja politiikkaansa noudattaen sekä mahdollisuuksiensa mukaan helpottamaan pääsyä tämän alan tietopankkeihin ja -kantoihin.

*14 artikla***Kaivosalan yhteistyö**

Sopimuspuolet sopivat edistävänsä yhteistyötä kaivosalalla, pääasiallisesti toteuttamalla sellaisia toimintoja, joiden tarkoituksena on:

- kannustaa kummankin osapuolen yrityksiä osallistumaan malmivarojensa etsintään, tutkimiseen, hyödyntämiseen ja markkinoille saattamiseen;
- luoda toimia, jotka suosivat pieniä ja keskisuuria kaivosalan yrityksiä;

- vaihtaa malmien etsintää, tutkimusta ja hyödyntämistä koskevia kokemuksia ja teknologiaa sekä toteuttaa yhteisiä tutkimuksia teknologian kehittämismahdollisuuksien edistämiseksi.

*15 artikla***Energia-alan yhteistyö**

Sopimuspuolet tunnustavat energia-alan merkityksen taloudelliselle ja yhteiskunnalliselle kehitykselle ja ovat valmiit lujittamaan yhteistyötään erityisesti energiasuunnittelun, energian säästämisen ja järkipärisen käytön sekä uusien energialähteiden alalla kaupallisesti kannattavien energialähteiden esiintuomiseksi. Tässä yhteistyön lujittamisessa otetaan myös huomioon ympäristönäkökohdat.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi sopimuspuolet päättävät edistää:

- yhteisten tutkimusten ja erityisesti kartoitustutkimusten ja energiataseiden toteuttamista;
- energiasuunnittelusta vastaavien tahojen jatkuvia yhteyksiä;
- alan ohjelmien ja hankkeiden toteuttamista.

*16 artikla***Liikennealan yhteistyö**

Sopimuspuolet tunnustavat liikenteen merkityksen taloudelliselle kehitykselle ja kaupan tehostamiselle sekä pyrkivät toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet liikenne- ja muotojen välisen yhteistyön täytäntöön panemiseksi.

Yhteistyössä pyritään erityisesti:

- alan politiikkaan koskevien ja molemmille osapuolille tärkeiden tietojen vaihtoon;
- taloudellisille toimijoille ja julkishallinnon vastuuhenkilöille suunnattuihin talouden, oikeustieteen ja tekniikan koulutusohjelmien luomiseen;
- tekniseen apuun, erityisesti perusrakenteiden uuden aikaistamisohjelmien osalta.

*17 artikla***Yhteistyö tietotekniikan ja televiestinnän alalla**

1. Sopimuspuolet toteavat, että tietotekniikalla ja televiestinnällä on erittäin suuri merkitys taloudelliselle ja yhteiskunnalliselle kehitykselle ja ilmoittavat olevansa valmiita edistämään yhteistyötä yhteistä etua koskevalla aloilla, erityisesti silloin, kun on kyse:

- standardoinnista, yhdenmukaisuuskokeista ja sertifiointista;
- maa- ja avaruusteleviestinnästä, kuten liikenneverkoista, satelliiteista, optisista kuiduista, digitaalisesta monipalveluverkosta (ISDN), tiedonsiirrosta, maaseudun puhelinjärjestelmistä ja matkapuhelinjärjestelmistä;
- elektroniikasta ja mikroelektroniikasta;
- tietokoneistamisesta ja automaatiosta;
- tarkkapiirtotelevisiosta;
- tietotekniikan ja televiestinnän uusien teknologioiden tutkimisesta ja kehittämisestä;
- sijoitusten ja yhteissijoitusten edistämisestä.

2. Tämä yhteistyö tapahtuu erityisesti:

- asiantuntijoiden välisenä yhteistyönä;
- asiantuntijalausuntoina, tutkimuksina ja tietojen vaihtona;
- tieteellisen ja teknisen henkilöstön koulutuksena;
- yhteistä etua koskevien hankkeiden määrittämisenä ja toteuttamisena;
- tutkimus- ja kehittämisalan yhteishankkeiden edistämisenä sekä tietoverkkojen ja tietopankkien luomisena, ja jo olemassa olevien verkkojen ja pankkien käytön mahdollistamisena.

18 artikla

Matkailualan yhteistyö

Sopimuspuolet antavat lainsäädäntönsä mukaisesti tukensa seuraavanlaisten toimien muodossa tehtävälle Andien sopimuksen maiden matkailualan yhteistyölle:

- tietojen vaihto ja markkinatutkimukset;
- tilastointia ja tietotekniikkaa koskeva apu;
- koulutustoiminta;
- tilaisuuksien järjestäminen;
- matkailualan laajentamisen mahdollistavien sijoitusten ja yhteissijoitusten edistäminen.

19 artikla

Ympäristöalan yhteistyö

Aloittaessaan yhteistyön ympäristöalalla sopimuspuolet ilmaisevat haluavansa edistää kestäväää kehitystä; sopimuspuolet pyrkivät sovittamaan välttämättömän taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen yhteen tarpeellisen luon-

nonsuojelun kanssa ja kiinnittämään yhteistyötoimissaan erityistä huomiota vähäosaisempiin väestönsosiin, kaupunkiympäristön ongelmiin sekä ekosysteemien, kuten trooppisten metsien, suojeluun.

Tätä varten osapuolet pyrkivät lainsäädäntönsä mukaisesti toteuttamaan yhteisiä toimia, joiden tarkoituksena on muun muassa:

- julkisten ja yksityisten ympäristörakenteiden luominen ja vahvistaminen;
- tiedottaminen ja yleiseen mielipiteeseen vaikuttaminen;
- tutkimusten ja hankkeiden toteuttaminen sekä tekninen avun antaminen;
- muun muassa tapaamisten ja seminaarien järjestäminen;
- tietojen ja kokemusten vaihto;
- katastrofeja ja niiden ehkäisemistä koskevien tutkimushankkeiden toteuttaminen;
- suojeltujen alueiden kehittäminen ja niiden vaihtoehtoinen taloudellinen käyttö;
- teollisuuden yhteistyö ympäristöalalla.

20 artikla

Yhteistyö biologisen monimuotoisuuden alalla

Sopimuspuolet pyrkivät yhteistyöhön biologisen monimuotoisuuden säilyttämiseksi erityisesti bioteknologian avulla. Tässä yhteistyössä otetaan huomioon yhteiskunnallistaloudelliset hyötyperusteet, ekologinen säilyttäminen sekä alkuperäisväestöjen edut.

21 artikla

Kehitysyhteistyö

Osapuolet pyrkivät laatimaan monivuotisen ohjelman tehokkuuden lisäämiseksi jäljempänä mainituilla yhteistyön aloilla. Lisäksi ne tunnustavat, että halu edistää paremmin hallittua kehitystä edellyttää, että vähäosaisimmilla väestöryhmillä ja erityisesti huonossa asemassa olevilla alueilla on ensisijaisuus ja että ympäristöongelmat nivoutuvat tiiviisti kehitykseen.

22 artikla

Maa- ja metsätalouden sekä maaseudun alan yhteistyö

Osapuolet aloittavat yhteistyön maa- ja metsätalouden, maatalouteen liittyvän teollisuuden, elintarviketeollisuuden ja trooppisten tuotteiden alalla.

Tässä tarkoituksessa ne tarkastelevat asiaa koskevan lain-säädäntönsä mukaisesti yhteistyössä ja hyvän tahdon hengessä:

- mahdollisuuksia kehittää keskinäistä maa- ja metsätaloustuotteiden, maatalousteollisten tuotteiden sekä trooppisten tuotteiden kauppansa;
- terveyttä, kasvinsuojelua ja ympäristöä koskevia toimenpiteitä sekä niistä aiheutuvia mahdollisia kaupanesteitä.

Osapuolet pyrkivät toteuttamaan toimia, jotka edistävät yhteistyötä seuraavilla aloilla:

- maatalousalan kehittäminen;
- metsävarojen suojelu ja kestävä kehittäminen;
- maatalouden ja maaseudun ympäristö;
- inhimillisten resurssien kehittäminen maaseudun kehittämisen alalla;
- osapuolten maataloustuottajien väliset yhteydet kaupallisten toimien ja sijoitusten helpottamiseksi;
- maataloustutkimus;
- maataloustilastot.

23 artikla

Terveysalan yhteistyö

Sopimuspuolet sopivat yhteistyöstä kansanterveyden parantamiseksi erityisesti vähäosaisimpien väestöryhmien osalta.

Tätä varten sopimuspuolet pyrkivät kehittämään yhteistä tutkimusta, teknologian siirtoa, kokemusten vaihtoa ja teknistä apua mukaan luettuina muun muassa toimet, jotka koskevat:

- asianomaisten yksiköiden johtamista ja hallintoa;
- ammatillisten koulutusohjelmien toteuttamista;
- kaupunkien ja maaseudun terveysolojen parantamista (erityisesti koleran torjumiseksi) ja sosiaalisen hyvinvoinnin lisäämistä;
- hankinnaisen immuunikato-oireyhtymän (AIDS) ehkäisyä ja hoitoa.

24 artikla

Yhteistyö sosiaalisen kehittämisen alalla

1. Sopimuspuolet aloittavat yhteistyön sosiaalisen kehittämisen alalla Andien sopimuksen puitteissa erityi-

sesti parantamalla Andien sopimuksen maiden kaikkein vähäosaisimpien väestöryhmien elinedellytyksiä.

2. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi toteutettaviin toimenpiteisiin ja toimiin kuuluu erityisesti teknisen avun muodossa annettava tuki seuraavilla aloilla:

- sosiaalialan yksiköiden hallinto;
- ammatillinen koulutus ja työpaikkojen luominen;
- asumis- ja hygieniaoalojen parantaminen kaupungeissa ja maaseudulla;
- ehkäisevä terveydenhoito;
- lastensuojelu;
- nuorten koulutus- ja avustusohjelmat;
- naisten asema.

25 artikla

Yhteistyö huumausaineiden torjunnan alalla

Sopimuspuolet sitoutuvat toimivaltansa mukaisesti sovittamaan yhteen ja tehostamaan ponnistuksiaan huumausaineiden laittoman tuotannon, jakelun ja kulutuksen estämiseksi ja vähentämiseksi.

Tämä yhteistyö, jossa tukeudutaan alan toimivaltaisiin elimiin, sisältää erityisesti:

- Andien sopimuksen maiden kansalaisiin kohdistuvia huumeiden väärinkäyttäjien ammattikoulutusta, koulutusta, hoitoa ja uudelleensijoittamista koskevia hankkeita;
- tutkimusohjelmia;
- yhteistyötoimenpiteitä ja -toimia, joiden tarkoituksena on edistää vaihtoehtoista kehitystä mukaan luettuna muun muassa korvaavat viljelmät;
- asiaankuuluvien tietojen, mukaan lukien rahanpesua koskevien tietojen vaihdon;
- välttämättömien kemiallisten aineiden esiaineiden kaupan valvonnan;
- huumausaineiden väärinkäytön ehkäisyohjelmia.

Sopimuspuolet voivat yhteisellä sopimuksella sisällyttää tähän yhteistyöhön muita toiminta-alueita.

26 artikla

Yhteistyö alueellisen yhdentymisen ja yhteistyön alalla

Sopimuspuolet edistävät sellaisten toimien toteuttamista, joiden tarkoituksena on kehittää Andien maiden alueellista yhdentymistä.

Erityisesti ensisijaisina ovat toimet, joiden tarkoituksena on:

- antaa teknistä apua yhdentymisen teknisten ja käytännön näkökohtien osalta;
- edistää alueen osien välistä, alueellista ja kansainvälistä kauppaa;
- kehittää alueellista ympäristöyhteistyötä;
- vahvistaa alueellisia laitoksia sekä tukea yhteisten politiikkojen ja toimien toteuttamista;
- kannustaa alueellisten viestintäyhteyksien kehittämistä.

27 artikla

Yhteistyö julkishallinnon alalla

Sopimuspuolet tekevät yhteistyötä hallinnon, toimielinten järjestämisen ja oikeuslaitoksen alalla kansallisella, alueellisella ja kunnallisella tasolla.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi sopimuspuolet toteuttavat toimia, joiden tarkoituksena on:

- edistää erityisesti tietojen vaihtoa ja tukea kansallisten, alueellisten ja kunnallisten hallintovirkamiesten ja -työntekijöiden koulutusta;
- lisätä hallinnon tehokkuutta.

28 artikla

Yhteistyö tiedottamisen, viestinnän ja kulttuurin alalla

Sopimuspuolet sopivat toteuttavansa yhteisiä toimia tiedottamisen ja viestinnän alalla:

- tehdäkseen ymmärrettävämmäksi Euroopan yhteisön ja Andien sopimuksen luonteen ja päämäärät;
- kannustaakseen Euroopan yhteisön ja Andien sopimuksen jäsenvaltioita vahvistamaan niiden välillä olevia kulttuuriyhteyksiä.

Näihin toimiin sisältyy erityisesti:

- asiaakuuluvien tietojen vaihto molempia osapuolia kiinnostavista aiheista kulttuurin ja tiedottamisen alalla;
- kulttuuritapahtumien sekä kulttuurivaihdon kannustaminen;
- selvitysten laatiminen ja tekninen apu kulttuuriperinnön säilyttämiseksi;

29 artikla

Kalastusalan yhteistyö

Sopimuspuolet pitävät tärkeänä kalastusalaan koskevien etujensa lähentämistä. Ne pyrkivät vahvistamaan ja kehittämään yhteistyötään tällä alalla:

- laatimalla ja toteuttamalla erityisohjelmia;
- kannustamalla yksityistä sektoria osallistumaan tämän alan kehittämiseen.

30 artikla

Koulutusalan yhteistyö

Aina kun vaikuttaa siltä, että koulutusta parantamalla voidaan vahvistaa yhteistyötä, yhteistyötä voidaan toteuttaa molemminpuolista etua koskevilla aloilla ottaen huomioon alan uudet teknologiat.

Tämä yhteistyö voi sisältää:

- toimia, jotka parantavat ammatillista koulutusta;
- kerrannaisvaikutteisia koulutustoimia, jotka on suunnattu kouluttajille ja julkisissa tai yksityisissä yrityksissä, hallinnossa, julkisissa yksiköissä ja taloudellisten järjestöjen yksiköissä vastuullisissa tehtävissä jo toimiville toimihenkilöille;
- konkreettisia Andien maiden ja Euroopan maiden koulutuslaitosten asiantuntijoiden, tietojen ja tekniikkojen vaihto-ohjelmia erityisesti tekniikan, tieteen ja ammatillisella alalla;
- luku- ja kirjoitustaidon opetusohjelmia ja terveyttä ja yhteiskunnallista kehitystä koskevien hankkeiden puitteissa.

31 artikla

Yhteistyön toteuttamiskeinot

1. Tässä sopimuksessa määrättyjen yhteistyötä koskevien tavoitteiden toteuttamiseksi sopimuspuolet sitoutuvat asettamaan mahdollisuuksiensa mukaan ja omien menettelytapojensa mukaisesti käytettäväksi tarvittavat välineet, mukaan lukien rahoitusvälineet. Tässä yhteydessä toteutetaan aina kun se on mahdollista monivuotista ohjelmointia ja määritellään painopistealueet Andien sopimuksen maiden tarpeet ja kehitystaso huomioon ottaen.

2. Helpottaakseen tässä sopimuksessa määrättyä yhteistyötä Andien sopimuksen maat myöntävät:

- yhteisön asiantuntijoille niiden tehtävien toteuttamisessa tarvitsemat takuut ja avun;

- vapautuksen veroista, välillisistä veroista ja vastaavista maksuista niiden tavaroiden ja palvelujen osalta, jotka tuodaan EY:n ja Andien sopimuksen maiden välisen sopimuksen puitteissa.

Näitä periaatteita tarkennetaan myöhemmissä sopimuksissa kansallisten lainsäädäntöjen mukaisesti.

32 artikla

Sekakomitea

1. Sopimuspuolet sopivat vuonna 1993 allekirjoitetulla yhteistyösopimuksella perustetun sekakomitean säilyttämisestä; ne päättävät myös säilyttää tieteen ja teknologian alakomitean, teollisen yhteistyön alakomitean ja kaupallisen yhteistyön alakomitean.

2. Sekakomitean tehtävänä on:

- huolehtia tämän sopimuksen moitteettomasta toiminnasta;
- sovittaa yhteen tämän sopimuksen tavoitteisiin liittyvät toimet, hankkeet ja konkreettiset toimenpiteet sekä ehdottaa niiden toteuttamiseksi tarvittavia keinoja;
- tarkastella osapuolten kaupan ja yhteistyön kehitystä;
- antaa kaikki tarvittavat suositukset kaupankäynnin laajentamisen sekä yhteistyön tiivistämisen ja monipuolistamisen edistämiseksi;
- etsiä keinoja tähän sopimukseen sisältyvillä aloilla mahdollisesti esiintyvien vaikeuksien ehkäisemiseksi.

3. Sopimuspuolet päättävät yhdessä sekakomitean kokousten esityslistasta. Sekakomitea päättää kokouksen järjestelyistä sekä siitä, kuinka usein ja missä kokouksia pidetään, kokousten puheenjohtajasta, mahdollisuudesta perustaa muita kuin jo olemassa olevia alakomiteita sekä muista mahdollisista kysymyksistä.

33 artikla

Muut sopimukset

1. Tämä sopimus ja sen mukaisesti toteutetut toimet eivät vaikuta mitenkään yhteisöjen jäsenvaltioiden toimivaltaan toteuttaa kahdenvälisiä toimia Andien sopimuksen maiden kanssa taloudellisen yhteistyön alalla tai tarpeen vaatiessa tehdä Andien sopimuksen maiden kanssa uusia taloudellista yhteistyötä koskevia sopimuksia, sanotun kuitenkin rajoittamatta Euroopan yhteisöjen perustamis-sopimusten määräysten soveltamista.

2. Jollei edellisen kohdan taloudellista yhteistyötä koskevista määräyksistä muuta johdu, tämän sopimuksen määräyksillä korvataan ne yhteisön jäsenvaltioiden ja Andien sopimuksen maiden välisen sopimusten

määräykset, jotka ovat tämän sopimuksen määräysten kanssa ristiriitaisia tai samoja kuin ne.

34 artikla

Euroopan hiili- ja teräsyhteisö

Erillinen pöytäkirja on tehty Euroopan hiili- ja teräsyhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Cartagena sopimuksen ja sen jäsenvaltioiden välillä.

35 artikla

Sopimuksen alueellinen soveltaminen

Tätä sopimusta sovelletaan toisaalta alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan talousyhteisön perustamis-sopimusta, viimeksi mainitussa sopimuksessa määrättyjen edellytysten mukaisesti, ja toisaalta alueisiin, joihin sovelletaan Cartagena sopimusta.

36 artikla

Liite

Liite on erottamaton osa tätä sopimusta.

37 artikla

Voimaantulo ja hiljainen uudistaminen

Tämä sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen tätä varten tarvittavien oikeudellisten menettelyjen saattamisesta päätökseen. Sopimus tehdään viideksi vuodeksi. Sen voimassaolo uudistuu hiljaisesti vuodeksi kerrallaan, jos kumpikaan sopimuspuoli ei irtisano sitä kirjallisesti toiselle sopimuspuolelle kuusi kuukautta ennen sen voimassaolon päättymistä.

38 artikla

Todistusvoimaiset kielet

Tämä sopimus on laadittu kahtena kappaleena englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, portugalilain, ranskan, saksan ja tanskan kielellä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

39 artikla

Kehityslauseke

1. Sopimuspuolet voivat kehittää ja parantaa tätä sopimusta keskinäisellä suostumuksella lisätäkseen yhteistyötä ja täydentääkseen sitä erityisiä aloja tai toimia koskevin sopimuksin.

2. Tätä sopimusta sovellettaessa molemmat sopimuspuolet voivat tehdä ehdotuksia keskinäisen yhteistyön alan laajentamiseksi ottaen huomioon yhteistyön toteuttamisesta saadun kokemuksen.

En fe de lo cual, los plenipotenciarios abajo firmantes suscriben el presente Protocolo.

Til bekræftelse heraf har undertegnede befuldmægtigede underskrevet denne protokol.

Zu Urkund dessen haben die unterzeichneten Bevollmächtigten ihre Unterschriften unter dieses Protokoll gesetzt.

Εἰς πίστωση τῶν ἀνωτέρω, οἱ υπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι ἔθεσαν τῆς υπογραφῆς τοὺς στο παρὸν πρωτόκολλο.

In witness whereof the undersigned Plenipotentiaries have signed this Protocol.

En foi de quoi, les plénipotentiaires soussignés ont apposé leurs signatures au bas du présent protocole.

In fede di che, i plenipotenziari sottoscritti hanno apposto le loro firme in calce al presente protocollo.

Ten blijke waarvan de ondergetekende gevolmachtigden hun handtekening onder dit protocol hebben gesteld.

Em fé do que, os plenipotenciários abaixo-assinados apuseram as suas assinaturas no final do presente protocolo.

Hecho en Copenhague, el veintitrés de abril de mil novecientos noventa y tres.

Udfærdiget i København, den treogtyvende april nitten hundrede og treoghalvfems.

Geschehen zu Kopenhagen am dreiundzwanzigsten April neunzehnhundertdreiundneunzig.

Έγινε στην Κοπεγχάγη, στις είκοσι τρεις Απριλίου χίλια εννιακόσια ενενήντα τρία.

Done at Copenhagen on the twenty-third day of April in the year one thousand nine hundred and ninety-three.

Fait à Copenhague, le vingt-trois avril mil neuf cent quatre-vingt-treize.

Fatto a Copenaghen, addì ventitré aprile millenovecentonovantatré

Gedaan te Kopenhagen, de drieëntwintigste april negentienhonderd drieënnegentig.

Feito em Copenhaga, em vinte e três de Abril de mil novecentos e noventa e três.

Por el Consejo de las Comunidades Europeas

For Rådet for De Europæiske Fællesskaber

Für den Rat der Europäischen Gemeinschaften

Για το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

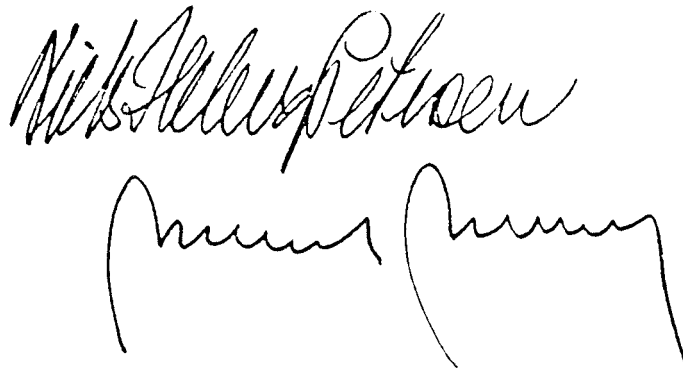
For the Council of the European Communities

Pour le Conseil des Communautés européennes

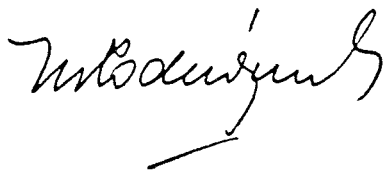
Per il Consiglio delle Comunità europee

Voor de Raad van de Europese Gemeenschappen

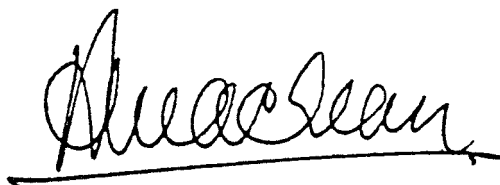
Pelo Conselho das Comunidades Europeias

Handwritten signature in black ink, appearing to read "Niklas Eklund".

Por la Comisión del Acuerdo de Cartagena

Handwritten signature in black ink, appearing to read "Toscajens".

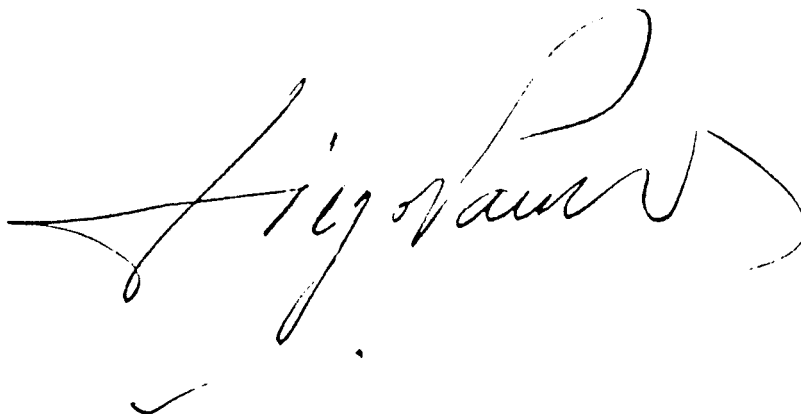
Por el Gobierno de la República de Bolivia

Handwritten signature in black ink, appearing to read "Mesa".

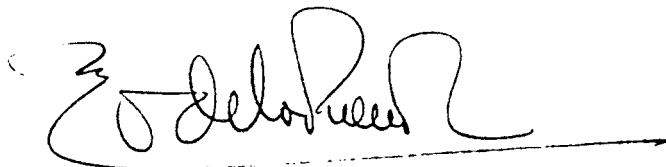
Por el Gobierno de la República de Colombia

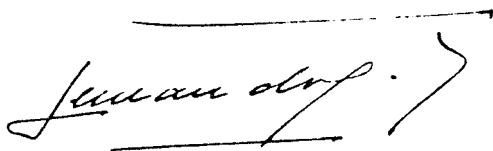
Por el Gobierno de la República del Ecuador

Por el Gobierno de la República del Perú

Por el Gobierno de la República de Venezuela

LIITE

KIRJEENVAIHTO MERILIIKENTEESTÄ

Kirje n:o 1

Bryssel,

Arvoisa Herra . . .,

Olisin kiitollinen, jos voisitte ystävällisesti vahvistaa seuraavan:

Allekirjoittaessaan Euroopan yhteisön sekä Cartagenan sopimuksen ja sen jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä koskevan sopimuksen osapuolet ovat sitoutuneet käsittelemään asianmukaisella tavalla meriliikenteen toimintaa koskevia kysymyksiä erityisesti, jos se voi aiheuttaa esteitä kaupan kehitykselle. Tässä asiassa etsitään molempia tyydyttäviä kaupallisia ratkaisuja kaupan vapaan ja vilpittömän kilpailun periaatetta noudattaen.

On myös sovittu, että näitä kysymyksiä tarkastellaan sekakomitean kokouksissa.

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

*Euroopan yhteisöjen
neuvoston puolesta*

Kirje n:o 2

Bryssel,

Arvoisa Herra . . .,

Minulla on kunnia ilmoittaa saaneeni kirjeenne ja vahvistaa seuraava:

”Allekirjoittaessaan Euroopan yhteisön sekä Cartagenan sopimuksen ja sen jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä koskevan sopimuksen osapuolet ovat sitoutuneet käsittelemään asianmukaisella tavalla meriliikenteen toimintaa koskevia kysymyksiä erityisesti, jos se voi aiheuttaa esteitä kaupan kehitykselle. Tässä asiassa etsitään molempia tyydyttäviä kaupallisia ratkaisuja kaupan vapaan ja vilpittömän kilpailun periaatetta noudattaen.

On myös sovittu, että näitä kysymyksiä tarkastellaan sekakomitean kokouksissa.”

Vastaanottakaa, Arvoisa Herra, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

*Cartagenan sopimuksen
ja sen jäsenvaltioiden puolesta*
